FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT L.A. GEELHOED

föredraget den 18 september 2003 [1]

I — Inledning

1. Förevarande mål avser Europaparlamentets (nedan kallat parlamentet) överklagande av den dom som förstainstansrätten (tredje avdelningen) meddelade den 23 januari 2002 i mål T-237/00, Reynolds mot parlamentet (nedan kallad den överklagade domen). [2] Genom denna dom ogiltigförklarades parlamentets generalsekreterares beslut av den 18 juli 2000 om att avbryta parlamentstjänstemannen Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst. Patrick Reynolds hade getts möjlighet att under ett års tid tjänstgöra som generalsekreterare för den politiska Gruppen för demokratiernas och mångfaldens Europa (nedan kallad EDD-gruppen). Parlamentet förpliktades även att utge ersättning för den ekonomiska skada och en symbolisk ersättning för den ideella skada som Patrick Reynolds lidit till följd av detta beslut. Parlamentet har yrkat att domstolen skall ogiltigförklara förstainstansrättens dom.

2. Patrick Reynolds har yrkat att domstolen i allt väsentligt skall fastställa förstainstansrättens dom. I sin svarsskrivelse har han emellertid framställt ett anslutningsöverklagande och yrkat att domen skall ogiltigförklaras i den mån förstainstansrätten däri (delvis) lämnade hans yrkande om ersättning för den ideella skadan utan bifall.

II — Tillämpliga gemenskapsbestämmelser

3. I artikel 37 i Tjänsteföreskrifter för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) anges, såvitt är av betydelse i förevarande mål, följande:

"Med uppehållande [av] en annan tjänst avses en fast anställd tjänsteman som genom beslut av tillsättningsmyndigheten

a) i tjänstens intresse utsetts

1 — Originalspråk: nederländska.

2 — Dom av den 23 januari 2002 i mål T-237/00, Reynolds mot parlamentet (REG 2002, s. II-163).

— att tillfälligt tjänstgöra utanför sin institution,

— att tillfälligt tjänstgöra hos en person som fullgör ett uppdrag som föreskrivs i fördragen om upprättande av gemenskaperna eller Fördraget om upprättande av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för gemenskaperna, eller biträda en vald ordförande för någon av gemenskapernas institutioner eller organ eller någon av Europaparlamentets politiska grupper,

— ...”

4. I artikel 38 i tjänsteföreskrifterna anges följande:

”För uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse skall följande regler gälla:

a) Beslutet om uppehållande av annan tjänst skall fattas av tillsättningsmyndigheten efter att ha hört tjänstemannen i fråga.

b) Varaktigheten skall bestämmas av tillsättningsmyndigheten.

c) Vid utgången av varje period på sex månader kan tjänstemannen i fråga begära att hans uppehållande av annan tjänst skall upphöra.

d) Tjänsteman som uppehåller annan tjänst ... enligt artikel 37 a första strecksatsen har rätt till en löneutjämning, om den totala ersättning från den tjänst som han uppehåller är lägre än den som följer av hans lönegrad och löneklass vid hans ordinarie institution; han skall också ha rätt till ersättning för alla extra kostnader som uppstår i samband med att han uppehåller annan tjänst.

e) Tjänsteman som uppehåller annan tjänst ... enligt artikel 37 a första strecksatsen [skall] fortsätta att betala pensionsavgift som grundas på den lön för aktiv tjänst som följer av hans lönegrad och löneklass vid hans ordinarie institution.

f) Tjänsteman som uppehåller annan tjänst skall ha kvar sin tjänst och rättigheten att placeras i en högre löneklass och sin möjlighet till befordran.

g) När perioden för uppehållande av annan tjänst upphör skall tjänstemannen omedelbart återinträda på den tjänst som han tidigare innehaft.”

III — Bakgrund till tvisten och förfarandet i första instans

5. Det räcker med att redogöra för de viktigaste av de omständigheter på vilka förstainstansrättens dom är grundad. För en fullständig redogörelse för dessa omständigheter och förfarandet vid förstainstansrätten hänvisas till punkterna 3-30 i den överklagade domen.

6. På EDD-gruppens begäran gav parlamentets generalsekreterare, genom beslut av den 11 januari 2000, Patrick Reynolds, som var tjänsteman vid parlamentets generaldirektorat för information och presstjänst, tillstånd att uppehålla tjänsten som generalsekreterare för EDD-gruppen från den 22 november 1999 till den 30 november 2000. Sex månader efter det att Patrick Reynolds tillträtt tjänsten underrättades han av ordföranden för EDD-gruppen om att det vid ett möte mellan gruppens styrelsemedlemmar framkommit att vissa underavdelningar hade tappat förtroendet för honom. Det hade därför beslutats att Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst vid EDD-gruppen inte skulle förlängas efter den 30 november 2000. Den 24 maj 2000 samtalade EDD-gruppens ordförande med Patrick Reynolds en andra gång och bekräftade detta beslut. Därefter sjukskrev sig Patrick Reynolds och kom aldrig mer till sitt arbete.

7. I slutet av juni 2000 anförde Patrick Reynolds klagomål till parlamentets generalsekreterare, i vilket han påtalade vissa ageranden inom EDD-gruppen som hade hindrat honom i hans tjänsteutövning och som han begärde skulle upphöra. Patrick Reynolds inkom även med en begäran till revisionsrättens ordförande om att denne skulle undersöka EDD-gruppens räkenskaper. Den 1 juli 2000 upprättade Patrick Reynolds dessutom en skrivelse där han i detalj beskrev sina erfarenheter av uppehållandet av tjänsten vid EDD-gruppen. Efter detta begärde EDD-gruppens ordförande, den 4 juli 2000, att parlamentets generalsekreterare snarast möjligt skulle avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst. Den 18 juli 2000 beslutade parlamentets generalsekreterare i egenskap av tillsättningsmyndighet (nedan kallad tillsättningsmyndigheten) att Patrick Reynolds uppehållande av tjänsten vid EDD-gruppen i tjänstens intresse skulle upphöra från och med den 14 juli 2000 och att han skulle återinträda på en tjänst som förste översättare vid parlamentets generaldirektorat för information och presstjänst, i samma lönegrad och löneklass som tidigare.

8. Genom ansökan av den 8 september 2000 väckte Patrick Reynolds talan vid förstainstansrätten om ogiltigförklaring av parlamentets generalsekreterares beslut av den 18 juli 2000. Han yrkade även ersättning för den ekonomiska och den ideella skada som han lidit till följd av såväl det omtvistade beslutet som EDD-gruppens och dess medlemmars ageranden.

9. Genom dom av den 23 januari 2002 ogiltigförklarade förstainstansrätten parlamentets generalsekreterares beslut och förpliktade parlamentet att utge ersättning till

Patrick Reynolds för den ekonomiska skada han lidit till följd av nämnda beslut. Parlamentet förpliktades även att utge 1 euro till Patrick Reynolds som symbolisk ersättning för den ideella skada han lidit på grund av att det omtvistade beslutet antogs. Patrick Reynolds skadeståndstalan avvisades i den del den avsåg ersättning för skada som EDD-gruppens (medlemmars) ageranden hade orsakat.

— avgöra tvisten slutligt genom att ogilla talan om ogiltigförklaring och skadeståndstalan,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten för en ny prövning av Patrick Reynolds talan om ogiltigförklaring och skadeståndstalan,

IV — Överklagandet och anslutningsöverklagandet

— ogilla Patrick Reynolds anslutningsöverklagande,

10. Den 25 mars 2002 överklagade parlamentet förstainstansrättens dom. Patrick Reynolds har i sin svarsskrivelse anslutningsöverklagat den överklagade domen med avseende på det belopp som förstainstansrätten fastställde som ersättning för den ideella skada han lidit. Parlamentets överklagande analyseras i kapitel V här nedan och därefter, i kapitel VI, analyseras Patrick Reynolds anslutningsöverklagande.

— besluta om rättegångskostnaderna som hänför sig till överklagandet i enlighet med gällande rätt,

11. Parlamentet har yrkat att domstolen skall

— förplikta Patrick Reynolds att bära samtliga rättegångskostnader som hänför sig till anslutningsöverklagandet,

— upphäva den överklagade domen och särskilt punkterna 1, 2, 4 och 5 i domslutet,

— avföra bilagorna 1 och 2 till svarsskrivelsen från handlingarna i målet.

12. Patrick Reynolds har yrkat att domstolen skall

— fastställa punkterna 1, 2, 5 och 6 i domslutet i den överklagade domen,

— upphäva punkt 4 i domslutet i den överklagade domen,

— avgöra tvisten slutligt genom att bifalla yrkandet om ersättning för den ideella skada Patrick Reynolds har lidit,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten för en ny prövning av Patrick Reynolds skadeståndstalan,

— besluta om rättegångskostnaderna som hänför sig till överklagandet i enlighet med gällande rätt,

— förplikta parlamentet att ersätta rättegångskostnaderna som hänför sig till anslutningsöverklagandet eller, i andra hand, fördela rättegångskostnaderna rättvist mellan parterna,

— avstå från att avföra bilagorna 1 och 2 till svarsskrivelsen från handlingarna i målet.

V — Överklagandet och grunderna

13. Parlamentet har till stöd för sina yrkanden åberopat följande grunder:

— Förstainstansrättens dom innehåller en otillräcklig motivering beträffande tillsättningsmyndighetens skyldighet att uppfylla vissa "minimivillkor".

— Domen åsidosätter rättspraxis i fråga om tillsättningsmyndighetens behörighet.

— Domen innehåller en motsägelsefull motivering beträffande tillsättningsmyndighetens påstådda utrymme för skönsmässig bedömning.

— Domen åsidosätter rättspraxis i fråga om rätten till försvar.

— Domen innehåller en otillräcklig och motsägelsefull motivering beträffande återinsättandets betydelse för tjänstemannens ekonomiska situation.

14. Jag nöjer mig med att nedan återge de viktigaste av de argument som parlamentet och Patrick Reynolds har anfört till stöd för respektive mot dessa grunder.

A — *Huruvida domen är otillräckligt motiverad beträffande tillsättningsmyndighetens skyldighet att uppfylla vissa "minimivillkor" och huruvida rättspraxis i fråga om tillsättningsmyndighetens behörighet har åsidosatts*

15. De två första grunderna avser domskäl i den överklagade domen i vilka omfattningen av tillsättningsmyndighetens behörighet i en situation som den i förevarande mål och i synnerhet dess eventuella utrymme för skönsmässig bedömning fastställs. Dessa grunder kan därför prövas i ett sammanhang.

16. Förstainstansrätten fastslog i punkt 81 i den överklagade domen följande:

"Den avgörande betydelsen av den begäran om att tjänstemannens uppehållande av annan tjänst skall avbrytas i tjänstens intresse, som kommer från den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, innebär ... inte att tillsättningsmyndigheten saknar utrymme för skönsmässig bedömning i detta avseende och är tvungen att efterkomma denna begäran. När tillsättningsmyndigheten får en sådan begäran är den nämligen åtminstone tvungen att på ett neutralt och objektivt sätt kontrollera dels att begäran tveklöst utgör ett giltigt yttrande av den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, dels att den inte grundas på motiv som är uppenbart rättsstridiga. Det är nämligen uteslutet för tillsättningsmyndigheten att avbryta uppehållande av annan tjänst om inte dessa minimivillkor är uppfyllda."

17. Parlamentet har understrukit att förstainstansrätten inte angav några som helst skäl för slutsatsen att tillsättningsmyndigheten är skyldig att uppfylla ovannämnda "minimivillkor". Detta är synnerligen anmärkningsvärt, eftersom den dels utgör en "större ändring" av gällande rättspraxis, dels utgör grundvalen för förstainstansrättens resonemang i fråga om tillsättningsmyndighetens iakttagande av rätten till försvar. Skyldigheten att uppfylla dessa minimivillkor medför enligt parlamentet att tillsättningsmyndigheten åläggs att göra en inkvisitorisk prövning för att inhämta bevisning i syfte att utröna sanningen och kontrollera att begäran inte grundas på motiv som är rättsstridiga. Parlamentet anser att den typen av åtgärder för bevisupptagning är olämpliga mot bakgrund av att beslutet om att avbryta ett uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse inte skall betraktas som en disciplinåtgärd.

18. Beträffande det första minimivillkoret, som går ut på att kontrollera att begäran tveklöst utgör ett giltigt yttrande av den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, kan inte parlamentet förstå varför det var nödvändigt att göra en sådan kontroll i ett fall då tillsättningsmyndigheten inte hade någon anledning att tvivla på att begäran var riktig. Parlamentet frågar även hur tillsättningsmyndigheten skall kunna genomföra en sådan kontroll på ett "neutralt och objektivt sätt".

19. Det andra villkoret, som avser kontrollen av att begäran inte grundas på motiv som är rättsstridiga, förutsätter enligt parlamentet att tillsättningsmyndigheten har getts befogenhet att kontrollera de skäl som avdelningen hos vilken tjänstemannen uppehåller en tjänst anger då den konstaterar att det ömsesidiga förtroendet har försvunnit. Det framgår för det första av domen i målet B mot parlamentet [3] att den enda som är behörig att fastställa de nödvändiga förutsättningarna för ett fortsatt förtroende är den avdelning hos vilken tjänstemannen har uppehållit en annan tjänst. En politisk grupp kan dessutom enligt rättspraxis ensidigt och utan motivering säga upp en anställd. [4] En uppsägning av politiska skäl är befogad och skall inte betraktas som diskriminering. [5] Tillsättningsmyndigheten hade följaktligen inte kunnat uppfylla minimivillkoren utan att kränka de rättigheter som tillförsäkrats den politiska grupp hos vilken tjänstemannen uppehöll en annan tjänst.

20. Därtill hade tillsättningsmyndigheten oundvikligen tvingats göra en subjektiv och politisk bedömning av avdelningen i fråga. Detta är oförenligt med parlamentets generalsekreterares åtagande enligt artikel 182 i parlamentets arbetsordning att utföra sina uppgifter helt opartiskt och samvetsgrant.

21. Patrick Reynolds har i sin svarsskrivelse gjort gällande att det inte ankommer på tillsättningsmyndigheten att kontrollera huruvida skrivelsen från EDD-gruppens ordförande är tillförlitlig, utan snarare huruvida förfarandet för att avbryta uppehållandet av annan tjänst har iakttagits. Tillsättningsmyndigheten skall dessutom göra den berörda avdelningen uppmärksam på nödvändigheten av att dess begäran om att avbryta tjänstemannens uppehållande av annan tjänst grundas på ett motiverat beslut från EDD-gruppen.

22. Enligt Patrick Reynolds är den rättspraxis som parlamentet har åberopat inte relevant i förevarande fall, eftersom den avser helt andra situationer. Den rättspraxis som rör uppsägning av politiska skäl är irrelevant, eftersom varken tillsättningsmyndighetens beslut eller skrivelsen från EDD-gruppens ordförande innehåller den typen av skäl. På samma sätt är det med rättspraxis rörande tjänstens goda funktion, som inte heller behandlas i det omtvistade beslutet. Patrick Reynolds anser

3 — Förstainstansrättens dom av den 14 juli 1997 i mål T-123/95, B mot parlamentet (REGP 1997, s. I-A-245 och s. II-697), punkt 73.

4 — Domstolens dom av den 18 oktober 1977 i mål 25/68, Schertzer mot parlamentet (REG 1977, s. 1729), och förstainstansrättens dom av den 28 januari 1992 i mål T-45/90, Speybrouck mot parlamentet (REG 1992, s. II-33).

5 — Se domen i målet Speybrouck mot parlamentet (ovan fotnot 4), punkterna 94 och 95.

även att både den rättspraxis som möjliggör för en politisk grupp att ensidigt säga upp ett kontrakt utan motivering (domarna i målen Schertzer och Speybrouck) och domen i målet B mot parlamentet strider mot de grundläggande rättigheterna. Patrick Reynolds har bett domstolen att ompröva denna rättspraxis och denna dom med beaktande av de rättsstatsprinciper som ligger till grund för Europeiska unionen, Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Bedömning av de två första grunderna

23. Det skall inledningsvis påpekas att anledningen till att frågan om omfattningen av tillsättningsmyndighetens behörighet uppkom vid förstainstansrätten var för att ta reda på om förstainstansrätten kunde besluta att tillsättningsmyndigheten var skyldig att höra Patrick Reynolds innan den fattade beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst. Om behörigheten var bunden skulle Patrick Reynolds mot bakgrund av gällande rättspraxis inte ha något berättigat intresse av ett fastställande av att tillsättningsmyndigheten har åsidosatt en väsentlig formföreskrift genom sin vägran att höra honom. Det är också därför som parlamentet anser att svaret på den frågan utgör grundvalen för förstainstansrättens resonemang.

24. Beträffande den delen av den överklagade domen har parlamentet framför allt kritiserat förstainstansrätten för att, utan hänvisning till gällande rättspraxis och utan annan motivering, ha godtagit att tillsättningsmyndigheten hade vad som i punkt 114 i domen beskrivs som ett "utrymme för skönsmässig bedömning, som visserligen var begränsat, men inte obefintligt, avseende valet att avbryta sökandens uppehållande av en annan tjänst innan den ursprungligen avsedda perioden löpte ut". I punkt 81 i den överklagade domen beskrivs innebörden av detta utrymme för skönsmässig bedömning. Enligt förstainstansrätten är tillsättningsmyndigheten i en situation som den i förevarande mål, när den ombeds att avbryta uppehållandet av annan tjänst, tvungen att på ett "neutralt och objektivt" sätt kontrollera dels att begäran "tveklöst utgör ett giltigt yttrande av den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos", dels att den "inte grundas på motiv som är uppenbart rättsstridiga". Det är uteslutet för tillsättningsmyndigheten att avbryta uppehållande av annan tjänst om inte dessa två "minimivillkor" är uppfyllda.

25. Parlamentet har i sitt överklagande tillagt att det handlar om en "större ändring" som blir "väldigt svår" att genomföra. Parlamentet har även angett att förstainstansrättens bedömning leder till att tillsättningsmyndigheten ges befogenhet att kontrollera den berörda politiska gruppen, vilket innebär en "politisering" av tillsättningsmyndighetens funktion. Detta är dessutom helt oförenligt med skyldigheten för parlamentets generalsekreterare att utföra sina uppgifter helt opartiskt.

26. Det är, såsom förstainstansrätten ansåg i punkt 49 (och bekräftade i punkt 78) i den överklagade domen, ostridigt mellan parterna att rätten för tillsättningsmyndigheten att enligt artikel 38 b i tjänsteföreskrifterna bestämma varaktigheten för uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse innebär en möjlighet att ändra denna varaktighet. Varaktigheten kan behöva förkortas när uppehållandet av annan tjänst uppenbart inte längre uppfyller sitt syfte.

27. Det är tillsättningsmyndigheten som skall göra en bedömning av huruvida uppehållandet av annan tjänst uppenbart inte längre uppfyller sitt syfte och detta får aldrig ske slentrianmässigt. Tillsättningsmyndigheten måste bilda sig en uppfattning om nyttan av att förlänga uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse. De synpunkter som avdelningen eller den person hos vilken den berörda tjänstemannen uppehåller en tjänst har är naturligtvis avgörande. Men tillsättningsmyndigheten har trots allt ett personligt ansvar när den vidtar åtgärder som påverkar den rättsliga ställningen för tjänstemän som är underordnade den. I det avseendet skall tillsättningsmyndigheten även förvissa sig om att sådana åtgärder vidtas i tjänstens intresse. Såsom förstainstansrätten har påpekat i punkt 50 i den överklagade domen utgör tjänstens intresse en del av själva grunden för uppehållande av annan tjänst enligt artikel 37 första stycket a i tjänsteföreskrifterna.

28. Detta ansvar innebär att tillsättningsmyndigheten skall visa omsorg när den fattar beslut om att avbryta ett uppehållande av annan tjänst. En sådan omsorg kräver i regel att tillsättningsmyndigheten inhämtar tillräckligt med uppgifter, oavsett varifrån, för att kunna göra en korrekt avvägning mellan berörda intressen. Tillsättningsmyndigheten måste alltså åtminstone ta reda på skälen för att avdelningen eller personen hos vilken tjänstemannen uppehåller annan tjänst har avbrutit anställningsförhållandet i förtid eller ändrat tjänsten på något annat sätt. Att kontrollera att begäran dels tveklöst utgör ett giltigt yttrande av den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, dels inte grundas på motiv som är uppenbart rättsstridiga utgör således ett av de villkor som förstainstansrätten har klassificerat som minimivillkor.

29. Denna skyldighet, som följer av tillsättningsmyndighetens ansvar för sin personal och omsorgsplikt, gäller generellt och oberoende av om den har uppfyllts i det enskilda fallet. Även om lösningen på en konfliktsituation i vilken en tjänsteman som uppehåller en annan tjänst är inblandad är oundviklig är det viktigt att tillsättningsmyndigheten dels bildar sig en egen uppfattning, dels faktiskt har ett utrymme för skönsmässig bedömning i det avseendet.

30. Parlamentet har hävdat att tillsättningsmyndigheten inte har något utrymme för skönsmässig bedömning i en situation som den i förevarande mål mot bakgrund av den rättspraxis från förstainstansrätten och domstolen som rör situationer i vilka en politisk grupp har sagt upp avtalet för en tillfälligt anställd. [6] Det framgår av denna rättspraxis att de politiska grupperna är de

6 — Se punkt 19 i detta förslag till avgörande.

enda som har behörighet att avgöra vad som krävs för ett fortsatt förtroende för en medarbetare, att en politisk grupp ensidigt och utan motivering kan besluta att en medarbetares anställningsavtal skall upphöra och att en uppsägning av politiska skäl är befogad.

31. Denna rättspraxis saknar dock enligt mitt förmenande betydelse för svaret på den rättsfråga som är aktuell i förevarande mål. Den överklagade domen rör nämligen tillsättningsmyndighetens beslut om att avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst och inte EDD-gruppens beslut. Det är visserligen riktigt att tillsättningsmyndighetens beslut är en följd av EDD-gruppens beslut om att avbryta anställningsförhållandet med Patrick Reynolds, men rättsligt skall det förstnämnda beslutet särskiljas från det sistnämnda. Det förhållandet att EDD-gruppen enligt nämnda rättspraxis ensidigt kunde besluta att inte fullfölja anställningsförhållandet med Patrick Reynolds och därefter begära att tillsättningsmyndigheten skulle avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst innebär inte, såsom redan har anförts, att tillsättningsmyndigheten skulle ha befriats från skyldigheten att bilda sig en egen uppfattning i saken. Sammanfattningsvis påverkar denna rättspraxis på intet vis tillsättningsmyndighetens utrymme för skönsmässig bedömning.

32. Den oro som parlamentet även har gett uttryck för, att det till följd av förstainstansrättens bedömning åläggs att göra en inkvisitorisk prövning som tvingar den att ersätta den politiska gruppens bedömning med en egen, vilket innebär en politisering av dess funktion, är enligt min mening obefogad. Förstainstansrättens bedömning ålägger endast tillsättningsmyndigheten en skyldighet att "kontrollera" att begäran om att tjänstemannens uppehållande av annan tjänst skall avbrytas verkligen har detta syfte. Det handlar, såsom jag redan har påpekat, enbart om en följd av tillsättningsmyndighetens skyldighet att visa omsorg om sina anställda.

33. Av vad anförts följer att överklagandet inte kan vinna bifall på de grunder som parlamentet har åberopat beträffande otillräcklig motivering och åsidosättande av rättspraxis i fråga om omfattningen av tillsättningsmyndighetens behörighet. Det var med rätta som förstainstansrätten, med hänvisning till sina överväganden i punkterna 50–52 och 78–82, fastställde att tillsättningsmyndigheten i en situation som den i förevarande mål har ett eget utrymme för skönsmässig bedömning som skall användas för att kontrollera att de minimivillkor som uppställs i domen är uppfyllda.

B — *Huruvida motiveringen är motsägelsefull beträffande tillsättningsmyndighetens påstådda utrymme för skönsmässig bedömning*

34. Parlamentet anser att förstainstansrättens bedömning i punkt 81 i den överklagade domen att tillsättningsmyndigheten är tvungen att på ett objektivt och neutralt sätt kontrollera skälen för beslutet, motsägs av punkterna 106, 109 och 114 däri. I punkt 114 i nämnda dom angav domstolen med hänvisning till punkt 81 att tillsättningsmyndigheten i förevarande fall hade "ett utrymme för skönsmässig bedömning, som visserligen var begränsat, men inte

obefintligt" avseende valet att avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst. I punkt 114 omnämns emellertid inte det utrymme för skönsmässig bedömning som beskrivs i punkt 81, utan tillsättningsmyndighetens skyldighet att ha ett föregående samråd med Patrick Reynolds för att kunna beakta dennes synpunkter. Punkterna 106 och 109 i domen, vilka bekräftas av punkt 114, avser också sistnämnda skyldighet. Enligt parlamentet är det uppenbart att ett samtal med Patrick Reynolds innan det fattas beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst, såsom förstainstansrätten kräver enligt punkterna 106, 109 och 114 i den överklagade domen, helt saknar samband med det påstådda utrymmet för skönsmässig bedömning som avses i punkt 81. Parlamentet anser således att domens motivering är motsägelsefull på den punkten.

35. Patrick Reynolds har tillbakavisat påståendet att motiveringen skulle vara motsägelsefull. Patrick Reynolds har betonat att ett föregående samråd hade gett tillsättningsmyndigheten möjlighet att bilda sig en egen uppfattning om omständigheterna i stället för att enbart utgå från skrivelsen från EDD-gruppens ordförande. Att höra alla parter på ett jämbördigt sätt är enligt Patrick Reynolds precis vad som krävs för att åstadkomma objektivitet.

Bedömning av den tredje grunden

36. Parlamentet har hävdat att förstainstansrättens uttalanden kring tillsättningsmyndighetens utrymme för skönsmässig bedömning i dels punkt 81, dels punkterna 106, 109 och 114 i den överklagade domen avser olika skyldigheter för tillsättningsmyndigheten. Punkt 81 rör kontrollen av huruvida begäran är riktig, medan punkterna 106, 109 och 114 avser skyldigheten att bereda den berörda tjänstemannen tillfälle att yttra sig innan ett beslut antas. Parlamentet har därav slutit sig till att domens motivering i sig är motsägelsefull.

37. Jag delar inte parlamentets uppfattning. Tillsättningsmyndighetens utrymme för skönsmässig bedömning när den vidtar en åtgärd mot en tjänsteman på begäran av tredje man följer, såsom jag redan har nämnt i samband med min bedömning av de två första grunderna, av dess ansvar gentemot tjänstemannen. Tillsättningsmyndighetens omsorgsplikt tvingar den att säkerställa att samtliga uppgifter som skall läggas till grund för beslutet är korrekta och så kompletta som möjligt. Förstainstansrätten kunde därför, utan att åsidosätta någon rättsregel, anse att tillsättningsmyndigheten är tvungen att på ett neutralt och objektivt sätt kontrollera dels att begäran tveklöst utgör ett giltigt yttrande av den avdelning eller person som tjänstemannen uppehåller en tjänst hos, dels att begäran inte grundas på motiv som är uppenbart rättsstridiga. Detta motsäger inte det förhållandet att tillsättningsmyndigheten kan finna det vara lämpligt eller nödvändigt att även ta del av den berörda tjänstemannens synpunkter, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet. Såsom Patrick Reynolds har angett är det just genom att höra honom som tillsättningsmyndigheten kan bilda sig en objektiv uppfattning.

38. Med hänsyn till att det inte finns någon motsägelse mellan förstainstansrättens uttalanden i dels punkt 81, dels punkterna 106, 109 och 114, kan överklagandet inte heller vinna bifall på parlamentets tredje grund.

C — *Huruvida rättspraxis i fråga om rätten till försvar har åsidosatts*

39. Parlamentet har hävdat att motiveringen av förstainstansrättens dom i målet Gaspari mot parlamentet [7] i hög grad liknar den som gavs i domarna i målen Quijano mot kommissionen [8] och F mot kommissionen [9] på vilka förstainstansrätten även grundar sin bedömning i fråga om iakttagandet av rätten till försvar i den överklagade domen. I de två första domarna ansåg förstainstansrätten att tjänstemannen borde ha beretts tillfälle att yttra sig över en rapport upprättad av en förtroendeläkare innan ett beslut som gick denne emot antogs. Domstolen upphävde emellertid förstainstansrättens dom i målet Gaspari i den del den, på grund av åsidosättande av motiveringsskyldigheten och rätten till försvar, innebar ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet. [10] Parlamentet anser att förstainstansrätten därigenom åsidosatte domstolens rättspraxis.

40. Parlamentet har anfört att det av förstainstansrättens och domstolens rättspraxis i allmänhet framgår att ett påstått åsidosättande av rätten till försvar skall prövas mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i det enskilda fallet och att denna prövning i allt väsentligt beror på de uppgifter som institutionen lägger till grund för sitt beslut. Enligt denna rättspraxis "kräver iakttagandet av rätten till försvar att varje person mot vilken en sanktionsåtgärd kan komma att vidtas skall beredes tillfälle att yttra sig över de uppgifter på vilka kommissionen grundar sin sanktionsåtgärd". [11] Förstainstansrätten anser emellertid i den överklagade domen att det föreligger en skyldighet att höra den berörda personen innan det omtvistade beslutet antas av den enkla anledningen att beslutet i fråga går honom emot, utan att undersöka de uppgifter på vilka tillsättningsmyndigheten grundar sitt beslut.

41. Den avgörande frågan i förevarande mål är huruvida tillsättningsmyndigheten var skyldig att bereda Patrick Reynolds tillfälle att yttra sig över den omständighet som låg till grund för beslutet, det vill säga att det ömsesidiga förtroendet mellan EDD-gruppen och Patrick Reynolds hade försvunnit. I så fall hade tillsättningsmyndigheten enligt parlamentet varit tvungen att ta ställning till ett rent subjektivt beslut från EDD-gruppen. Det framgår av fast rättspraxis [12] att tillsättningsmyndigheten inte i något fall kan ersätta den bedömning som en politisk grupp, såsom EDD-gruppen, har gjort med sin egen. Tillsättningsmyndigheten var således inte skyldig att höra Patrick Reynolds i det avseendet.

7 — Dom av den 10 juli 1997 i mål T-36/96, Gaspari mot parlamentet (REGP 1997, s. II-595).

8 — Dom av den 6 maj 1997 i mål T-169/95, Quijano mot kommissionen (REGP 1997, s. II-273).

9 — Förstainstansrättens dom av den 15 juni 2000 i mål T-211/98, F mot kommissionen (REGP 2000, s. II-471).

10 — Dom av den 19 november 1998 i mål C-316/97 P, parlamentet mot Gaspari (REG 1998, s. I-7597).

11 — Domstolens dom av den 29 juni 1994 i mål C-135/92, Fiskano mot kommissionen (REG 1994, s. I-2885), punkt 40.

12 — Domen i målet B mot parlamentet (ovan fotnot 3).

42. Parlamentet har även gjort gällande att det följer av rättspraxis att myndigheten, om det saknas uttryckliga bestämmelser i tjänsteföreskrifterna som föreskriver ett kontradiktoriskt förfarande enligt vilket varje tjänsteman skall beredas tillfälle att yttra sig inför tillsättningsmyndigheten innan en åtgärd som berör honom eller henne kan vidtas, i princip inte har någon sådan skyldighet. Förfarandet för klagomål som avses i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna måste anses utgöra ett tillräckligt skydd för tjänstemannens berättigade intressen. I punkt 94 i den överklagade domen ansåg förstainstansrätten emellertid att den omständigheten att ett förfarande med föregående klagomål föreskrivs i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna inte i sig räcker för att utesluta att tillsättningsmyndigheten har en skyldighet att bereda den berörda tjänstemannen tillfälle att yttra sig innan den antar ett beslut som går honom eller henne emot. Förstainstansrätten medgav att detta förfarande gör det möjligt för den berörda tjänstemannen att göra sina intressen gällande hos myndigheten, men möjligheten ges emellertid först sedan det omtvistade beslutet har antagits. Förstainstansrätten angav därefter att "[p]rincipen om rätten till försvar innebär ... ett absolut krav på att den som berörs bereds tillfälle att yttra sig innan ett beslut som går honom eller henne emot antas". Parlamentet anser att detta strikta synsätt går längre än de krav som uppställs i den rättspraxis som finns. Parlamentet anser således att förstainstansrätten åsidosatte rättspraxis i fråga om den rättsliga betydelsen av det administrativa förfarande som avses i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna.

43. Parlamentet har även kritiserat uttalandet i den överklagade domen om att enbart den omständigheten att tillsättningsmyndigheten har ett utrymme för skönsmässig bedömning — som visserligen är begränsat, men inte obefintligt — i princip är tillräcklig för att konstatera att det inte helt kan uteslutas att ett föregående samråd skulle ha kunnat påverka det omtvistade beslutets innehåll. Förstainstansrätten åsidosatte emellertid fast rättspraxis när den inte prövade den bevisning som ställts till dess förfogande i syfte att avgöra huruvida ett sådant samråd med hänsyn till de särskilda omständigheterna i förevarande mål verkligen och inte bara eventuellt skulle ha påverkat det omtvistade beslutet. Det är enligt parlamentet uppenbart att ett föregående samråd med Patrick Reynolds, med hänsyn till de spänningar som hans uppehållande av annan tjänst hade givit upphov till, EDD-gruppens misslyckade ansträngningar att göra upp i godo och Patrick Reynolds reaktion på dessa försök i skrivelsen av den 1 juli 2000, inte skulle ha haft någon som helst inverkan på det omtvistade beslutet.

44. Patrick Reynolds har i sin svarsskrivelse hävdat att domstolens ogiltigförklaring av förstainstansrättens dom i målet Gaspari saknar relevans i förevarande mål, eftersom de faktiska omständigheterna och rättsfrågan i det målet inte är jämförbara med dem som är aktuella i förevarande mål. Domen i målet Gaspari handlade alltså inte, i motsats till förevarande mål, om brist på föregående samråd med en tjänsteman som blivit föremål för ett beslut som gått honom eller henne emot.

45. Patrick Reynolds har beträffande förstainstansrättens påstådda åsidosättande av rättspraxis gjort gällande att parlamentets resonemang är föga övertygande, eftersom det vilar på dels en felaktig redogörelse för

omständigheterna (vilket Patrick Reynolds även påpekade för parlamentets ordförande i två skrivelser av den 23 januari 2002 respektive den 5 februari 2002), dels felaktiga citat eller tolkningar av den överklagade domen. Patrick Reynolds har dessutom tillbakavisat parlamentets påstående att förstainstansrätten inte skulle ha hänvisat till någon rättspraxis till stöd för sin bedömning att tjänstemannen borde ha hörts innan beslutet antogs. Han har i det avseendet hänvisat till punkt 91 i den överklagade domen.

46. Patrick Reynolds anser även att parlamentets påstående, att förstainstansrätten skulle ha fastställt att det i princip inte helt kan uteslutas att ett föregående samråd verkligen skulle ha kunnat påverka det omtvistade beslutets innehåll, är felaktigt. Det framgår av punkt 114 i den överklagade domen att förstainstansrätten bedömde denna påverkan "i förevarande fall" och inte rent principiellt. Patrick Reynolds har dessutom tillbakavisat parlamentets påstående att EDD-gruppen hade försökt göra upp i godo.

47. Patrick Reynolds har till stöd för sitt resonemang slutligen åberopat artikel 41.2 första strecksatsen i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna enligt vilken var och en har rätt att bli hörd innan en enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt vidtas mot honom eller henne.

48. Parlamentet har i sin replik begärt att domstolen skall avföra Patrick Reynolds två skrivelser till parlamentets ordförande, som omnämns i punkt 45 i detta förslag till avgörande, från handlingarna i målet, eftersom dessa har upprättats efter det att den överklagade domen hade avkunnats. Ifrågavarande skrivelser saknar därför betydelse för prövningen av detta överklagande. Skrivelserna skulle dessutom kunna vara till nackdel för personer som inte är parter i målet och som inte kan försvara sig.

49. Patrick Reynolds har i sin duplik förklarat att han har ingett skrivelserna för att domstolen lättare skall kunna fastställa på vilken grund förstainstansrätten fattade sitt avgörande under utredningen av sammanhanget och bakgrunden till tvisten.

Bedömning av den fjärde grunden

50. Genom den fjärde grunden har det gjorts gällande att förstainstansrätten åsidosatte rättspraxis i fråga om rätten till försvar genom att anse att tillsättningsmyndigheten var skyldig att höra Patrick Reynolds innan den fattade beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst.

51. Parlamentet har inlett med att ange att förstainstansrätten bland annat grundade denna del av domen på sina avgöranden i målen Quijano mot kommissionen och F mot kommissionen,[13] utan att beakta att

13 — Se domarna i målen (ovan fotnoterna 8 och 9).

domstolen i sin dom av den 19 november 1998 i målet Gaspari [14] upphävde den dom som förstainstansrätten hade meddelat i första instans [15] och som innehöll ett resonemang som liknar det som hade förts i de två förstnämnda domarna.

52. Jag anser i likhet med Patrick Reynolds att detta argument är föga övertygande. Målen Quijano och Gaspari handlade om en situation i vilken den berörda personen borde ha fått ta del av intyg upprättade av en förtroendeläkare innan ett beslut som gick personen i fråga emot antogs samt frågan om detta krav hade uppfyllts i dessa fall. Domen i målet F mot kommissionen rörde en tjänstemans avstängning på grund av bedrägligt beteende. Dessa situationer kan inte jämföras med en situation i vilken en parlamentstjänstemans uppehållande av annan tjänst har avbrutits och där tjänstemannen önskar yttra sig innan tillsättningsmyndigheten vidtar åtgärder till följd av detta beslut. Dessutom har förstainstansrätten hänvisat till sin egen rättspraxis enbart som ett stöd för principen att iakttagandet av rätten till försvar i alla förfaranden som inleds mot en person, och som kan leda till ett beslut som går denna person emot, utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall beaktas även om det saknas uttryckliga bestämmelser i detta hänseende i reglerna för förfarandet i fråga. Av detta följer att domstolens rättspraxis inte har åsidosatts enbart av den anledningen att en dom i ett jämförbart mål har upphävts av skäl som var specifika för det målet.

14 — Se domen i målet (ovan fotnot 10).

15 — Se domen i målet (ovan fotnot 7).

53. Parlamentet har även kritiserat förstainstansrätten för att ha ansett att tillsättningsmyndigheten åsidosatte rätten till försvar enbart av den anledningen att beslutet om att avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst skall betraktas som en rättsakt som går honom emot, utan att kontrollera vilka omständigheter som tillsättningsmyndigheten lade till grund för sitt beslut.

54. I det avseendet är det viktigt att först definiera tillsättningsmyndighetens beslut. Det skall särskilt påpekas att det, även om det rör sig om en självständig rättsakt, inte kan prövas fristående från de omständigheter under vilka det har antagits. Tillsättningsmyndighetens omtvistade beslut var nämligen en följd av EDD-gruppens beslut om att avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst. Tillsättningsmyndigheten kunde inte göra annat än att beakta detta beslut. Det sistnämnda beslutet utgör, vilket förstainstansrätten även konstaterade i punkt 80 i den överklagade domen, en omständighet som är avgörande för att tillsättningsmyndigheten skall utöva sin behörighet i förevarande fall, även om den, såsom redan har anförts, med hänsyn till dess ansvar gentemot Patrick Reynolds och för att kunna bilda sig en egen uppfattning dock var tvungen att kontrollera om EDD-gruppens begäran verkligen överensstämde med gruppens vilja.

55. Såväl i början som i slutet av Patrick Reynolds uppehållande av en annan tjänst syftade tillsättningsmyndighetens beslut med andra ord till att förenkla beslutsförfarandet inom EDD-gruppen och var underordnat detta. Sedan EDD-gruppen tillkännagivit att den ville anställa Patrick Reynolds under en viss period gjorde till-

sättningsmyndigheten detta möjligt genom att fatta ett beslut med stöd av artikel 38 a i tjänsteföreskrifterna. Beslutet om att avsluta uppehållandet av annan tjänst antogs också på begäran av EDD-gruppens ordförande. När det nödvändiga förtroendet för uppehållandet av annan tjänst hade försvunnit, vilket tillsättningsmyndigheten faktiskt var tvungen att kontrollera innan den kunde vidta åtgärd, ankom det på tillsättningsmyndigheten att i den berörda tjänstemannens intresse vidta de åtgärder som krävdes för att Patrick Reynolds skulle återfå sina tidigare arbetsuppgifter. Under dessa omständigheter anser jag att beslutet om att återinsätta Patrick Reynolds på hans ursprungliga tjänst och lönegrad skall betraktas som endast en intern organisationsåtgärd.

56. Det skall i det avseendet betonas att den skada som Patrick Reynolds onekligen har orsakats under detta förfarande som helhet i första hand har orsakats av EDD-gruppens beslut om att avbryta anställningsförhållandet med Patrick Reynolds och inte av tillsättningsmyndighetens beslut om att avbryta Patrick Reynolds uppehållande av annan tjänst vilket, såsom redan har anförts, syftade till att underlätta det första beslutet och som var underordnat detta. Det skall dessutom understrykas att den tjänst som Patrick Reynolds uppehöll hos EDD-gruppen var utpräglat politisk. Såsom domstolen vid ett flertal tillfällen har uttalat avseende sådana tjänster måste de berörda vara medvetna om de politiska villkoren och den osäkerhet som råder kring såväl utnämningen som uppsägningen. [16] När Patrick Reynolds sökte tjänsten som generalsekreterare tog han följaktligen en risk som bestod i att han vid en förtroendeförlust kanske måste lämna sin tjänst hos EDD-gruppen och återinträda på sin tidigare tjänst.

57. Det är mot denna bakgrund som parlamentets grund avseende rätten till försvar och de argument som anförts till stöd härför skall prövas.

58. Det framgår tydligt att förstainstansrättens konstaterande i punkterna 42 och 86 i den överklagade domen, att det omtvistade beslutet utgjorde en rättsakt som gick Patrick Reynolds emot, var avgörande för slutsatsen att tillsättningsmyndigheten var skyldig att bereda Patrick Reynolds tillfälle att yttra sig innan den fattade beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst. Denna slutsats är emellertid, såsom redan har klarlagts, felaktig och det omtvistade beslutet skall snarare betraktas som endast en intern organisationsåtgärd som följer av beslutsförfarandet inom EDD-gruppen.

59. I ett fall som det förevarande måste tillsättningsmyndighetens handlande dessutom sättas i relation till hur stort utrymme för skönsmässig bedömning den har i det avseendet. Till följd av förstainstansrättens uttalanden kring detta har det i punkterna 27–29 i detta förslag till avgörande redan anförts att detta utrymme bestod i att kontrollera de omständigheter som tillsättningsmyndigheten tog i beaktande när den antog det aktuella beslutet. En sådan

16 — Se domarna i målen Schetzer, punkt 45, och Speybrouck, punkt 94 (båda ovan fotnot 4).

kontroll kan utföras på olika sätt, till exempel genom att höra antingen de personer som är direkt berörda eller utomstående eller genom att använda uppgifter som inkommit från annat håll. I det här skedet ankommer det dock på tillsättningsmyndigheten att mot bakgrund av de uppgifter som inhämtats bilda sig en egen uppfattning om de faktiska omständigheter som den lägger till grund för sitt beslut.

60. Jag hänvisar i det avseendet till domen i målet Ojha vari tillsättningsmyndigheten ensidigt hade fattat ett beslut om förflyttning sedan det framkommit att en tjänstemans förehavanden vid en kommissionsdelegation i tredje land hade gett upphov till spänningar. I den domen fastställde domstolen, precis som den har gjort vid flera andra tillfällen, att det i tjänstens intresse kan vara motiverat att förflytta en tjänsteman när interna relationssvårigheter förorsakar spänningar som hindrar verksamheten från att fungera väl. En sådan åtgärd kan till och med vidtas oberoende av frågan om vem som bär ansvaret för misshälligheterna i fråga. I det fallet det rör sig om en tjänst som även kräver ömsesidigt förtroende har domstolen förklarat att "[o]m förtroendet rubbas ... är den inblandade tjänstemannen inte längre i stånd att sköta sin uppgift. För att hindra att de förebråelser som riktas mot honom kommer att omfatta hela den berörda tjänstegrenen bör institutionen för att iaktta principen om god förvaltning snarast möjligt vidta åtgärder för att avlägsna tjänstemannen". [17] Fallen är visserligen inte helt jämförbara, men för det första förklaras uttryckligen i domen i målet Ojha hur tillsättningsmyndigheten skall agera i tjänstens intresse i det fallet motsättningar uppstår när en tjänsteman utför sina åligganden och för det andra kan tankegången bakom domstolens uttalanden i tillämpliga delar överföras på förevarande mål.

61. Den berörda personen kan, med stöd av artikel 90 i tjänsteföreskrifterna, anföra klagomål till tillsättningsmyndigheten mot detta beslut. Parlamentet har hänvisat till en rättspraxis av vilken det framgår att tillsättningsmyndigheten, i avsaknad av uttrycklig tjänsteföreskrift på området, inte har någon skyldighet att bereda varje tjänsteman tillfälle att yttra sig innan den vidtar en åtgärd som berör honom eller henne. "Garantierna i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna till skydd för de anställdas intressen måste ... anses utgöra ett tillräckligt skydd." [18] Förstainstansrätten fastställde emellertid i punkt 94 i den överklagade domen att om ett beslut antas som går någon emot innebär principen om rätten till försvar ett absolut krav på att den som berörs bereds tillfälle att yttra sig innan det beslut som går honom eller henne emot antas. Eftersom det omtvistade beslutet enligt mitt förmenande utgör en intern organisationsåtgärd och klagomålsförfarandet beträffande sådana åtgärder ger ett tillräckligt skydd för den berörda tjänstemannens intressen, finner jag i likhet med parlamentet att förstainstansrättens slutsats i punkt 94 i den överklagade domen åsidosätter rättspraxis på området.

17 — Dom av den 12 november 1996 i mål C-294/95 P, Ojha mot kommissionen (REG 1996, s. I-5863), punkterna 41–43.

18 — Dom av den 8 juni 1993 i mål T-50/92, Fiorani mot parlamentet (REG 1993, s. II-555), punkt 36.

62. I fullständighetens intresse skall det även påpekas att Patrick Reynolds felaktigt har åberopat artikel 41 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Inte nog med att denna rättsakt i sin nuvarande form saknar bindande verkan, men de rättigheter som anges däri återger sådana rättigheter som för närvarande tillämpas i gemenskapsrätten såsom allmänna rättsprinciper och i förevarande mål har principen om rätten till försvar inte åsidosatts. Det går ändå inte att av bestämmelsens lydelse sluta sig till att rätten att yttra sig har åsidosatts, eftersom artikel 41 i stadgan endast är tillämplig när någon blir föremål för en "enskild åtgärd som skulle beröra honom eller henne negativt". Med hänvisning till min förklaring i punkt 56 ovan och till vad som anförs i punkterna 69 och 70 nedan handlar det inte om en sådan åtgärd i förevarande fall.

63. Eftersom jag har kommit fram till den slutsatsen att tillsättningsmyndigheten inte hade någon skyldighet att höra eller samråda med Patrick Reynolds innan den antog det omtvistade beslutet i förevarande mål, är frågorna som rör föremålet för ett sådant samråd eller som syftar till att ta reda på huruvida ett sådant samråd verkligen hade kunnat påverka det slutliga beslutet inte längre relevanta. Därför finns det heller ingen anledning att pröva de övriga argument som anförts till stöd för denna grund.

64. Överklagandet skall således vinna bifall på den av parlamentet anförda grunden att rättspraxis i fråga om rätten till försvar har åsidosatts. Förstainstansrättens dom skall därför upphävas i den delen.

D — *Huruvida motiveringen var otillräcklig och motsägelsefull med avseende på återinsättandets betydelse för tjänstemannens ekonomiska situation*

65. Parlamentet anser att förstainstansrätten i punkt 96 i den överklagade domen frångick den argumentation som domarna i målen Arning,[19] Fiorani[20] och Ojha[21] grundas på, genom att anse att dessa domar avser fall som skiljer sig från det förevarande. I dessa mål klassificerades nämligen den omtvistade rättsakten som endast en intern organisationsåtgärd på avdelningen, som varken påverkade tjänstemannens lönegrad eller ekonomiska situation negativt. Förstainstansrättens bedömning leder enligt parlamentet till en situation som är föga tillfredsställande med hänsyn till tjänstemännens likabehandling. Detta tillvägagångssätt innebär att skyldigheten att samråda med den berörda personen innan det fattas beslut om att avbryta hans eller hennes uppehållande av annan tjänst, enbart ankommer på om personen i fråga under uppehållandet av annan tjänst var placerad i samma lönegrad som tidigare. Parlamentet har understrukit att tillsättningsmyndighetens beslut om att återinsätta Patrick Reynolds på hans tidigare tjänst i en lägre lönegrad än den han var placerad i när han uppehöll en annan tjänst är en ofrånkomlig följd av artikel 38 g i tjänsteföreskrifterna. Tillsättningsmyndighetens tillämpning av en tvingande bestämmelse i tjänsteföreskrifterna kan inte, enligt parlamentets förmenande, leda till en godtycklig tillämpning av principen om rätten till försvar.

19 — Domstolens dom av den 29 oktober 1981 i mål C-125/80, Arning mot kommissionen (REG 1981, s. 2539).

20 — Se domen målet (ovan fotnot 18).

21 — Se domen i målet (ovan fotnot 17).

66. Enligt parlamentet bekräftade förstainstansrätten i punkt 116 i den överklagade domen att artikel 38 g i tjänsteföreskrifterna endast avser verkningarna av att uppehållandet av annan tjänst i tjänstens intresse avbryts och att denna bestämmelse helt saknar relevans vid bedömningen av huruvida ett föregående samråd med den berörda personen i förevarande fall verkligen hade kunnat påverka beslutet att avbryta hans uppehållande av annan tjänst. Förstainstansrätten har således uttryckligen angett att det i själva verket skall göras åtskillnad mellan beslutet att avbryta uppehållandet av annan tjänst och beslutet att återinsätta Patrick Reynolds på hans tidigare tjänst i en lägre lönegrad. Det förhållandet att Patrick Reynolds återinträdde på sin tidigare tjänst i en lägre lönegrad än den han var placerad i under sitt uppehållande av annan tjänst har enligt parlamentet ingen inverkan på tillsättningsmyndighetens eventuella skyldighet att samråda med Patrick Reynolds innan den fattade beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst i tjänstens intresse.

67. Patrick Reynolds har i sin svarsskrivelse anfört att parlamentet sytematiskt har försökt undvika frågan huruvida rätten att yttra sig innan ett beslut som går någon emot antas ankommer på i vilken lönegrad den berörde återinsätts. Patrick Reynolds har hävdat att tillsättningsmyndigheten därigenom har åsidosatt principen om god förvaltningssed.

Bedömning av den femte grunden

68. Det har i punkt 56 i detta förslag till avgörande redan anförts att en tjänstemans uppehållande av annan tjänst hos en politisk grupp är av en speciell karaktär och att de berörda, såsom domstolen har förklarat, måste vara medvetna om de politiska villkoren och den osäkerhet som råder kring såväl deras utnämning som uppsägning.[22]

69. Att en person i Patrick Reynolds situation förväntas ha en sådan realistisk syn på sakförhållandena innebär att personen i fråga måste räkna med att han eller hon, i en arbetsmiljö som per definition är instabil, kanske får lämna sin tjänst. Detta avspeglas även i lönen för denna tjänst. En person som uppehåller annan tjänst som generalsekreterare för en politisk grupp inom parlamentet måste alltså räkna med att hans eller hennes uppehållande av annan tjänst kan komma att avbrytas i förtid. Den berörde förväntas således även känna till att han eller hon enligt artikel 38 g i tjänsteföreskrifterna skall återinträda på sin tidigare tjänst med den lön som följer av denna tjänst, när perioden för uppehållande av annan tjänst upphör.

70. Jag anser med hänvisning till min slutsats i punkt 55 i detta förslag till avgörande att det omtvistade beslutet skall betraktas som endast en intern organisationsåtgärd, även om den berörda personen har fått sin lön kraftigt reducerad. Detta är,

22 — Se domarna i målen Schetzer, punkt 45, och Speybrouck, punkt 94 (ovan fotnot 4).

såsom jag redan har förklarat, en konsekvens som personen i fråga borde ha kunnat förutse och det vore långsökt att kvalificera det omtvistade beslutet som något annat på grundval av enbart den omständigheten. Detta skulle dessutom, såsom parlamentet med rätta har anfört, kunna leda till att tjänstemän som uppehåller en annan tjänst behandlas olika beroende på om den lönegrad som följer av den andra tjänsten motsvarar deras tidigare lönegrad eller inte.

71. Av det anförda följer att överklagandet skall vinna bifall på den av parlamentet anförda grunden att punkt 96 i den överklagade domen är otillräckligt och motsägelsefullt motiverad med avseende på återinsättandets betydelse för tjänstemannens ekonomiska situation. Den överklagade domen skall således upphävas även i den delen.

E — *Skadeståndstalan*

72. Parlamentet har hävdat att det saknas anledning att pröva huruvida gemenskapen har ett utomobligatoriskt ansvar i förevarande fall, eftersom det inte gjorde sig skyldigt till något rättsstridigt agerande när det antog det omtvistade beslutet. Parlamentet har därför yrkat att domstolen skall upphäva förstainstansrättens dom i den mån skadeståndstalan vann bifall.

Bedömning

73. Eftersom tillsättningsmyndigheten inte agerade rättsstridigt när den antog det omtvistade beslutet utan föregående samråd med Patrick Reynolds, föreligger inte längre någon grund för slutsatsen i den överklagade domen att parlamentet är ansvarigt för den ekonomiska och den ideella skada som Patrick Reynolds har lidit.

74. Den överklagade domen skall således upphävas i den mån parlamentet, i punkterna 2 och 4 i domslutet, åläggs att ersätta Patrick Reynolds för den ekonomiska och den ideella skada han lidit.

VI — **Anslutningsöverklagandet — grunderna**

75. Patrick Reynolds har yrkat att domstolen delvis skall upphäva förstainstansrättens dom med avseende på bedömningen av den ideella skada han lidit, på grund av otillräcklig och motsägelsefull motivering samt felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna. Patrick Reynolds har understrukit att det framgår av domen i målet de Nil och Impens [23] att domstolen är behörig att kontrollera om det med tillräcklig tydlighet framgår av domen vilka omständigheter som lagts till grund för

23 — Domstolens dom av den 14 maj 1998 i mål C-259/96 P, rådet mot de Nil och Impens (REG 1998, s. I-2915).

beräkningen av skadeståndsbeloppet. Dessa omständigheter anges emellertid inte i domen, utan förstainstansrätten nöjde sig med att i punkt 154 konstatera att "det omtvistade beslutet ... endast [kan] ha förvärrat den ideella skada som sökanden redan led" och att "återinträda på sin tidigare tjänst med retroaktiv verkan, och utan att ens ha beretts tillfälle av tillsättningsmyndigheten att yttra sig i förväg, ... endast [kan] ha påverkat sökandens heder och självkänsla". Patrick Reynolds har därför yrkat att domstolen dels skall upphäva förstainstansrättens dom i den mån han inte tillerkändes tillräcklig ersättning i första instans för den ideella skada han lidit, dels skall göra en bedömning av den korrekta ersättningen för en sådan skada på grundval av sökandens yrkande i första instans.

76. Parlamentet har gjort gällande att domen i målet de Nil och Impens inte utgör något stöd för Patrick Reynolds anslutningsöverklagande. I den domen behandlades enbart domstolens möjligheter att pröva förstainstansrättens motivering med avseende på de kriterier som hade lagts till grund för beräkningen av ersättningsbeloppet för den ekonomiska skadan och inte de kriterier som hade använts för att fastställa ersättningsbeloppet för den ideella skadan. Enligt parlamentet är det uppenbart att det saknas anledning att ange de kriterier som förstainstansrätten använt för att komma fram till en ersättning på enbart 1 euro. Förstainstansrättens motivering möjliggjorde följaktligen för domstolen att pröva huruvida bedömningen av den ideella skadan i förevarande fall var lagenlig.

77. Enligt parlamentet skall tappande part med stöd av artikel 69.2 i rättegångsreglerna förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Parlamentet har yrkat att domstolen, som enligt artikel 122 i rättegångsreglerna, utan hinder av vad som föreskrivs i artikel 69.2, i mål där en tjänsteman eller annan institutionsanställd har överklagat, kan förplikta parterna att dela rättegångskostnaderna när så anses skäligt, skall fastställa att det saknas skäl att tillämpa denna bestämmelse i förevarande fall. Parlamentet anser att det framgår av den rättspraxis som Patrick Reynolds själv har åberopat till stöd för sitt anslutningsöverklagande att det är uppenbart att de grunder som han har anfört saknar fog. Av dessa skäl anser parlamentet att Patrick Reynolds skall förpliktas att ersätta de rättegångskostnader som hänför sig till anslutningsöverklagandet. [24]

78. Patrick Reynolds har däremot, för det fall hans anslutningsöverklagande ogillas och i den mån det är skäligt med beaktande av bland annat det anförda resonemanget, som visar att de grunder som anförts till stöd för överklagandet var befogade, yrkat att domstolen skall tillämpa artikel 122 i rättegångsreglerna och förplikta parterna att dela rättegångskostnaderna.

24 — Parlamentet har, som exempel, hänvisat till domstolens dom av den 23 april 2002 i mål C-62/01 P, Campogrande mot kommissionen (REG 2002, s. I-3793).

Bedömning

79. Patrick Reynolds har i sitt anslutningsöverklagande yrkat att den överklagade domen skall upphävas i den mån förstainstansrätten har gett en otillräcklig motivering till att hans yrkande om ersättning för den ideella skada han lidit lämnades utan bifall. Patrick Reynolds har även yrkat att domstolen skall fastställa det belopp som han anser sig ha rätt till i förevarande fall.

80. Jag har i punkterna 64 och 71 i detta förslag till avgörande kommit fram till att överklagandet skall vinna bifall på parlamentets fjärde och femte grund. I punkt 73 har jag även kommit fram till att det var felaktigt av förstainstansrätten att anse att tillsättningsmyndigheten agerade rättsstridigt när den inte beredde Patrick Reynolds tillfälle att yttra sig innan den fattade beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst hos EDD-gruppen och att Patrick Reynolds därför hade rätt till ersättning. Den överklagade domen skall av dessa skäl upphävas. Av detta följer att Patrick Reynolds anslutningsöverklagande — som syftar till att tillintetgöra förstainstansrättens bedömning av de skadeståndsanspråk som grundas på den ideella skada han lidit — skall ogillas, eftersom det inte längre har något föremål.

VII — **Rättegångskostnader**

81. När en gemenskapsinstitution har överklagat skall den, enligt artikel 122 jämförd med artikel 70 i rättegångsreglerna, i tvister mellan gemenskaperna och deras anställda, bära sina kostnader. Eftersom parlamentets överklagande innebär att den överklagade domen skall upphävas, skall vardera parten bära sin rättegångskostnad till följd av överklagandet.

82. Parlamentet har beträffande Patrick Reynolds anslutningsöverklagande nämnt att domstolen enligt artikel 122 i rättegångsreglerna, utan hinder av vad som föreskrivs i artikel 69.2, i mål där en institutionsanställd har överklagat, kan förplikta parterna att dela rättegångskostnaderna när så anses skäligt. Parlamentet har emellertid anmodat domstolen att inte tillämpa denna bestämmelse utan förplikta Patrick Reynolds att bära hela den rättegångskostnad som hänför sig till hans anslutningsöverklagande, eftersom det är uppenbart att de grunder som anförts saknar fog. Min slutsats är att Patrick Reynolds anslutningsöverklagande inte längre har något föremål, eftersom parlamentets överklagande skall vinna bifall. Det finns därför ingen anledning att pröva huruvida Patrick Reynolds överklagande är befogat. Jag ser följaktligen inga skäl för att avvika från grundregeln, enligt vilken en institution i regel skall bära sin rättegångskostnad i en tvist med en anställd. Av detta följer att parterna även i anslutningsöverklagandet skall bära sin rättegångskostnad.

VIII — Förslag till avgörande

83. Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår jag att domstolen skall

a) upphäva förstainstansrättens dom av den 23 januari 2002 i mål T-237/00, Reynolds mot parlamentet,

— i den mån förstainstansrätten har bedömt att tillsättningsmyndigheten var skyldig att bereda Patrick Reynolds tillfälle att yttra sig innan den fattade beslut om att avbryta hans uppehållande av annan tjänst,

— i den mån förstainstansrätten har förpliktat parlamentet att utge ersättning för den ekonomiska och den ideella skada som Patrick Reynolds har lidit,

b) fastställa att Patrick Reynolds inte har rätt till ersättning för den ekonomiska och den ideella skada som han har lidit,

c) ogilla Patrick Reynolds anslutningsöverklagande,

d) förplikta parterna att bära sin rättegångskostnad såvitt avser såväl överklagandet som anslutningsöverklagandet.